

Kurs: **CG1009 Examensarbete, kandidat, klassisk musik, 15 hp**
2013

Kandidatexamen

Institutionen för klassisk musik, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Handledare: Ann Wallström

Elin Nilsson

Examination

Programblad och reflektion inom examensarbete

Inspelning av det självständiga, konstnärliga arbetet
finns dokumenterat i det tryckta exemplaret av denna
text på KMH:s bibliotek.

Examination

3 juni 2013 Stora salen KMH

Elin Nilsson Barockviolin

Program

G. A Pandolfi Mealli ca. 1630-1669

Sonata quarta, La Castella

Elin Nilsson barockviolin, Mayumi Kamata cembalo

Jean-Marie Leclair 1697-1764

Sonat op. 9 nr. 2

Dolce – andante,

Allemanda – allegro ma non troppo,

Sarabanda – adagio,

Minuett – allegro non troppo

Elin Nilsson barockviolin, Mayumi Kamata cembalo

J. S Bach 1685-1750

ur H-mollmässan, BWV 232

Laudamus te

Lena Palm mezzosopran, Elin Nilsson barockviolin, Mayumi Kamata cembalo

Programkommentarer

Giovanni Antonio Pandolfi Mealli är en relativt okänd italiensk violinist och kompositör. Det finns inte mycket dokumenterat om hans liv och den enda musik som finns bevarad är två samlingar med sonater för fiol och basso continuo. När denna musik publicerades år 1660 arbetade Pandolfi Mealli vid ärkehertigen av Österrike Ferdinand Karls hov, som efter trettioåriga krigets slut 1648 kommit att få ett blomstrande musikliv. Samlingen som denna sonat är hämtad ur är tillägnad den regerande ärkehertigens fru Anna von Medici och sonaterna är namngivna efter Pandolfi Meallis musikerkollegor i Innsbruck. Jag tilltalas av att hans sonater är så violinistiska, det märks att det är någon som gillade att spela fiol som har komponerat dem.

Jean-Marie Leclair växte upp i en musikalisk familj i Lyon och fem av hans sju syskon kom att syssla med musik. Han startade sin karriär som både violinist och dansare och arbetade en tid vid Lyons operahus. Under sin levnad reste han runt och bodde på många platser runt om i Europa som till exempel Turin, Paris, Haag och London, vilket också speglas i hans musik. Han var känd under sin tid för att behärska att spela i både den franska och den italienska stilen och man kan säga att han i sitt komponerande utvecklade den italienska sonaten för att passa den franska smaken. Violinsonaterna är progressivt skrivna med dubbelgrepp, spel i höga lägen och avancerade stråkarter. Som interpret får man mycket information genom att bara läsa noterna, här finns mängder av utskrivna ornament och stråk.

J. S Bach komponerade huvudsakligen i luthersk tradition och H-mollmässan är det enda verk där Bach komponerat musik till hela den katolska mässan. Mässan framfördes aldrig i sin helhet under Bachs levnad och fick inte sitt namn förrän vid verkets första utgivning, nästan etthundra år efter hans död. Musiken är till stora delar återanvändning av material som Bach använt tidigare i sin produktion. Satsen *Laudamus te*, hämtad från mässans första del, är som ett glädjefyrverkeri med sopran- och violinsolist.

*Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te.
Vi lovar dig, vi välsignar dig, vi tillber dig, vi prisar och ärar dig.*

Reflektioner

Många barockviolinister i Sverige har en stark folkmusikalisk anknytning. Detta är kanske ingen slump utan hänger ihop med närheten i uttryck och spelstil mellan barockmusik och folkmusik. Båda ”stilarna” bygger på dansmusik, där sväng och rytmik prioriteras. Första gången jag kom i kontakt med en barockfiol var när jag studerade på folkhögskola och en inspirerande barockviolinist kom och höll workshop. Sättet han spelade musiken på var något nytt för mig och det gjorde stort intryck. Hans spel gjorde musiken så oerhört levande! Barockmusiken visade sig beröra och sammanlänka det jag attraheras av i både folkmusik och klassisk musik. Där finns utrymme för spontanitet och improvisation, musiken har ett sväng som sätter sig i kroppen, den bygger på basgångar och på harmonik som man som violinist och melodispelare kan sväva ovanpå och den har dissonanser som liksom skär genom huden.

Att lyssna på en barockfiol är att befinna sig i en annan klangvärld än den som skapas av en modern fiol, och att spela med barockstråke på ospunna sensträngar är en helt annan upplevelse än att spela med spunna strängar med en modern stråke. Under musikhistoriens lopp har instrument utvecklas för att passa den musik som komponerats och för de sammanhang som musiken framförts i. Därför ger det en stor extra dimension till musiken att få upptäcka den genom ett instrument som mer liknar det som musiken ursprungligen skrevs för.

Musicerande handlar för mig om kommunikation, oavsett vilken sorts musik som spelas och på vilket instrument. För att denna kommunikation ska fungera, för att musiken ska beröra och nå fram till åhöraren krävs att man finner ett uttryck där musiken känns som sin egen och det är något jag hittat i den tidiga musiken. Jag tänker mig musikens språk i tre olika former. Den första är musikerns kommunikation med musiken, det som utövaren håller på med hela tiden när hen övar, jamar, interpreterar, samtalar om, tänker på eller läser om musik. Det fina med detta är att det kan upplevas på så många olika sätt, av amatör såväl som av proffs och under hela livet. Nästa form av kommunikation är den som sker mellan de som musicerar, vilket är något som verkligen fascinerar och inspirerar mig. Att få ägna sig åt det ordlösa språk som musicerade innebär är svårt att jämföra med något annat fenomen i livet. Men att vara musiker innebär dessutom kommunikation med åhörare, där jag får möjlighet att förmedla musik som jag älskar till andra människor.

